

VASZARY JÁNOS (1867-1939)*Díva kék pamlogon, 1930 körül* | *Diva lying on a Blue Sofa, around 1930*Akvarell, papír | Aquarelle on paper, 32 x 48 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Vaszary J.Kezdő ár | Starting price: 12 000 000 Ft / 30 000 EUR
Becsérték: 20 000 000 – 30 000 000 Ft
Estimate: 50 000 – 75 000 EUR**REPRODUKÁLVA** | **REPRODUCED:**

- Modern magyar festészet 1919–1964. szerk.: Kieselbach Tamás, Kieselbach Galéria kiadása, Budapest, 2004, 426. oldal, 794. kép
- Rum Attila: Vaszary János. Bumbum Art Consulting, Budapest, 2005, 108, 95. kép

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | **EXHIBITED AND REPRODUCED:**

- Vaszary János gyűjteményes kiállítása. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007. október 18. – 2008. február 10., kiáll. kat. 329. oldal, kat: 283.

KIÁLLÍTVA | **EXHIBITED:**

- Vaszary magángyűjteményekben. Virág Judit Galéria, Budapest, 2015. március 28. – április 25. (kat. sz. n.)

Vaszary J.

1. Franz Marc: Fekvő akt, 1910

2. Amedeo Modigliani: Fekvő akt, 1917
Barnes Foundation, Philadelphia

Az aktbrázolás Vaszary János teljes életművén átívelő, folyamatosan jelen lévő művészeti program volt. Korai párizsi naturalista tanulmányait a századfordulón szecessziós-szimbolista stílusú remekművek követték, majd az első nagy világegés előtt impresszionista, azt követően pedig expresszív formaképzésű aktokkal jelentkezett. Vaszary mindig naprakészen kapcsolódott a korszellemet kifejező stílusirányokhoz, így a két háború közötti időszak egyik legmeghatározóbb ösztönművészeti ágához, az art decohoz is szervesen ízesült festészetével. 1925 körül a nagyvárosi élet és a nyaralási szokások gyökeres megváltozása, úgy Európában, mint a tengeren túlon is, alapvetően alakította át a vizuális kul-

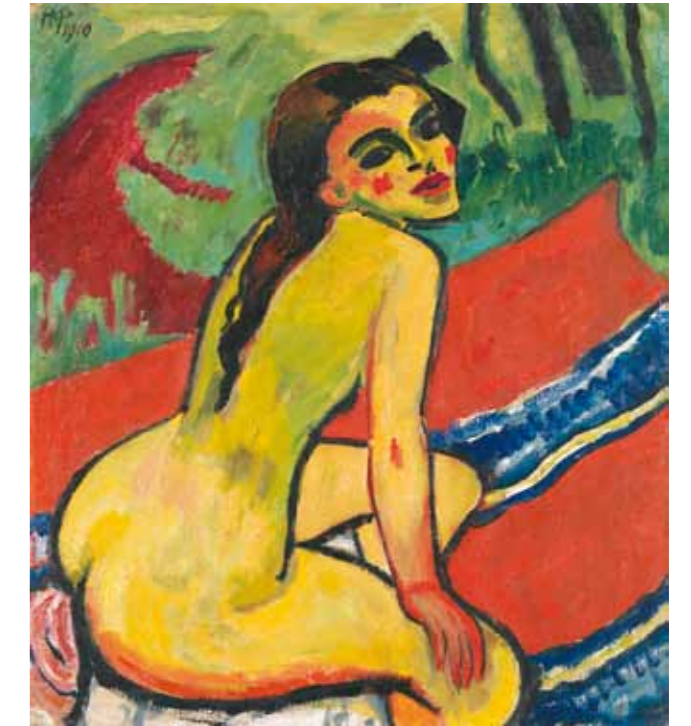
túrát. A világvárosi mesterséges világításoktól kezdve, a mindenhol megjelenő plakátokon át, a hihetetlen gazdagsággal burjánzó sajtótermékekig, az élet minden területére beszűremlett az a fajta dekoratív művészet, mely art deco néven vált közismertté. Vaszary ebben a stílusban is világszínvonalú művek garmadájával kápráztatta el közönségét, az 1920-as évek közepétől egészen haláláig.

Először 1930-ban a budapesti Ernst Múzeumban, majd öt évvel később ugyanitt rendeztek grandiózus kiállítást Vaszary újabb műveiből. Az elsöprő erejű közönség sikert számos kritika, méltatás és lelkendező elismerés kísérette. Az eltérő vélemények egy közös pontban

kulminálva kerültek közös nevezőre: a Mester művészi teremtő ereje évei számának gyarapodásával nemhogy csökken, de folyamatosan növekszik és gazdagodik. A kritikák legértékesebb része a pályatárs művészek felől érkezett. Ennek egyik példája Herman Lipót írása, mely Vaszary közmondásosan franciás ízlésének a magyar népművészettel való szoros kapcsolataira hívta fel a figyelmet. „Van egy vonal, melyen a különböző helyekről elinduló felfogás találkozik s az Vaszary minden munkájában mutatkozó művészi temperamentuma, egyénisége. Az a heves, határozott vonalvezetés, az összefoglaló kontúrok dekoratív jellege, színessége, mely a magyar népviselet ősi színkedvelő hajlamát mutatja. Mivé válto-

3. Pierre-Auguste Renoir: Fekvő akt, 1883

4. Max Pechstein: Ülő akt, 1910
Staatliche Museen zu Berlin, Berlin

zik itt a franciás festészeti ízlés? Azt mondhatnánk: majdnem magyar népművészetté. Akinek egy tulipános ládára festett virágcsokor hangulatát idézi emlékezetébe, mikor Vaszary egy szélesen, primán festett csendéletére tekint, – igazat fog nekünk adni." Az art deco tehát a közízléssel egybeforva, tág teret engedett Vaszary ösztönös színimádatának.

Fóthy János kritikus egészen más irányból közelített Vaszary 1935-ben bemutatott kollekcijához: „Sugaras tengerpartok vibráló színei, illatos levegője, szép asszonyok a napfényes homokon, hullámverés, tarka ernyők, luxushotelek, jazz, neon-csövektől izzó nagyvárosi éjszakák, vörösre festett ajkak és körmök – ez Vaszary János világa. És mindez annyi boldog ujjongással színekbe öntve, vászonra vetve, mintha minden egyes vonal, színfolt, alak, külön-külön himnusza volna az élet

szépségének, örömeinek. Nem adhatjuk találébb és jelentésében is jellemzőbben mai meghatározását Vaszary művészetének, minthogy azt mondjuk róla: sex appeal-je van. Csak úgy árad belőle az érzéki varázs – a szellemesség, raffináltság, elegancia – minden színfoltja, vonala úgy »ül«, akár egy párizsi ruhaköltő mesteralkotása, sikk van benne, tudás, ötlet, kultúra, szépség..."

A most aukcióra kerülő Vaszary-mű, mintha egyszerre lenne illusztrációja úgy a művész-pályatárs Herman, mint a kritikus Fóthy gondolatainak. A színpompás absztrakt minta és a rózsaszínbe játszó alabástromfehér női test együttese rendkívül artistikus, kifinomult, ízléses és nagyvonalú ábrázolás, mely minden ízében igazolja az egymástól csak látszólag széttartó véleményeket. Vaszary két háború közötti művészete azért is kimagasló értéke a

magyar festészet történetének, mert tökéletes összhangban volt képes egyesíteni a korszellemet naprakészen követő franciás kultúrát és a magyar művészet ősi tartalékaként szunnyadó színpompás népművészeti hagyományt. Ha valami, akkor pont ez a különleges és unikális jellemző, mely a nagy kultúr nemzetek számára is érdekessé teszi a magyar művészetet.

A kimagasló kvalitású *Díva kék pam-lagon*, teljes joggal szerepelt a művész Magyar Nemzeti Galériában 2007-2008 fordulóján rendezett nagy gyűjteményes kiállításán. Vaszary művészetének e valaha volt legnagyobb szabású és legteljesebb spektrumú tárlata megmutatta, hogy a Mester minden művészi korszakában kiemelkedőt alkotva vált a modern magyar festészet egyik legjelentősebb alkotójává.

RUM ATTILA